

ORIGINAL ARTICLE



°ÉÉzÁæ~ÁzÀ PÀÉÁðIPÀzÀ zÉã²ÄAiÄÄ QæÃqÉUÀ¼ÄÄ

Janaki Hosur

Physical Director , Sports Department , Godutai Doddappa Appa Arts & Commerce Degree College for Women , Gulbarga, Karnataka, India.

!ÄpPE : [ °ÉÉzÁæ~ÁzÀ PÀÉÁðIPÀ ¶ÄæzÉÄ±ÄzÀ ZÁjwæPÀ »ÉÉB-É]  
 °ÉzÄgÄzÄ²ÄgÄ «ÄgÄUÄxÉ

°sÄgÄvÄzÄ, ÄévÄAvÄæöäZÄ¼ÄÄ²Ä¼ÄiÄÄEw°Ä, Ä²ÄÄMAzÄÄ²ÄÄ°ÄPÄ²Ä²ÄvZÉZÄ¼ÄÄ²ÄÄ  
 Ä¼ÄiÄÄ²Ä°è°sÄUÄ²ÄÄ»¹zÄY²ÄÄ°ÄÉ²ÄÄ²ÄQÜUÄ¼ÄÄ C²ÄgÄÄ gÄÆE!¹zÄ vÄvÄéUÄ¼ÄÄ. ÉÄIQÄÄiÄÄ  
 KgÄÄ²ÄÉÄgÄÄUÄ¼ÄÄ §É°Ävî zÄR-ÉÄiÄiÄvZÉ. ¶ÄæÄiÄÄ±ÄÄB, ÄévÄAvÄæöä ZÄ¼ÄÄ²Ä¼ÄiÄÄ²Ä°è  
 ÄÄ²ÄsÄ²Ä¹zÉ. CavÄ²Ä ÉÄIQÄÄiÄÄ WÄIÉÄiÉÄÄzÄgÉ °sÄgÄvÄzÄ UÄtgÄdázÄ°è  
 «°ÄÉÄUÉÆ¼ÄÄ¹zÉ, ÄévÄAvÄæ ÄÄÄÜÉÄ²Äv EgÄ²Ä §ÄiÄÄ¹zÄY °ÉÉzÁæ~ÁzÄ æÄ²ÄÄÉÄ  
 °ÄÄZÄÄÑ, Ä²ÄÄÄvZÉ. 1947 DUÄ, ÄÖ 15 gÄAzÄÄ, ÄévÄAvÄæöäzÄÄzÄÄ dÉÄgÄÄ °sÄÄiÄÄzÄ  
 ÉÉgÄ½ÉÄ°èzÄÄY, F WÄIÉÄiÄÄÄ ÄPÄðgÄ ÄÄvÄÄÜ dÉÄvÉ °ÄUÄÆ ÄÄÄÜÉÄzÄ JgÄqÄÄ  
 PÉÆÄ²ÄÄÄUÄ¼ÄÄ ÉÄqÄÄ²ÄÉ WÄÄÄöüÉÄiÄÄ ÉÆÄÄIPÉI PÄgÄt²ÄÄ-ÄvÄÄ. æÄ²ÄÄÉÄ  
 ÄÄÄÜÉÄzÄ°è ÉÄqÉzÄ, ÄévÄAvÄæöä °ÉÆÄgÄI²ÄÄ gÄdQÄÄiÄÄ zÄÄÄçAzÄ  
 ©qÄÄUÄqÉÄiÄÄÉÄÄB UÄ¼ÄÄ²ÄÄ eÉÆvÉUÉ «ÄÖzÄæPÄj ±ÄQÜUÄ¼ÄÄ zÄ²ÄÄÉzÄzÄ  
 UÄÄjÄiÄÄÉÄÄB °ÉÆÄçvÄÄÜ.

æÄ²ÄÄ ÄÄÄÜÉÄzÄ°è °ÄUÄÆ °ÉÉzÁæ~ÁzÀ PÀÉÁðIPÀ ¶ÄæzÉÄ±ÄzÄ fÉèUÄ¼ÄÄzÄ  
 ©ÄzÄgÄ, UÄÄ²ÄSUÄð, gÄÄiÄÄzÄÄgÄÄ fÉèUÄ¼ÄÄ°è ÉÄqÉzÄ °ÉÆÄgÄI²ÄÄ °sÄgÄvÄ  
 ÄévÄAvÄæöä °ÉÆÄgÄIzÄ Cav²ÄÄ ÄÄÄ-ÄvZÉ. F °ÉÆÄgÄI²ÄÄ °Ä²ÄgÄÄ zÄÉ¶Ö-ÄÄzÄ  
 ÄÄ²ÄÄvÄézÄYvZÉ. °sÄgÄvÄzÄ G½zÄ °sÄUÄUÄ¼ÄÄ°è ÉÄqÉzÄÄzÄQIÄvÄ «©üÉÄB²Äv  
 ÄÄÄÆÄzÄÄiÄÄ²ÄÄç °ÄUÄÆ ÄÄÄðçüPÄj ÄPÄðgÄ ÄÄvÄÄÜ ÄÄvÄÄzsÄvÉ-ÄÄzÄ °ÉZÄÑvZÄY  
 PÉÆÄ²ÄÄÄ±ÄQÜiÄÄ «gÄÄzÄY E°è °ÉÆÄgÄI²ÄÄ ÉÄqÉ-ÄvÄÄ. F ¶ÄæzÉÄ±ÄzÄ dÉÄgÄ  
 ÄévÄAvÄæöäzÄ §UÉvZÄY CzÄ²ÄÄ²ÄÄzÄ §ÄiÄÄPÉ °ÄUÄÆ CzÄPÄiV JAVÄ²Ä §²zÄÉPÄÆI  
 °ÉzÄgÄzÄ²ÄgÄ «ÄgÄUÄxÉÄiÄiÄvZÉ. UÄÄ-Ä²ÄÄvÄj °ÄUÄÆ ÄÄiÉqsÄÄvÉÄiÄÄ  
 ÄÄPÉÆÄ-ÉÄiÄÄ°è §ÄçüÄiÄiÄvZÄY °sÄgÄvÄÄÉÄÄB ©qÄÄUÄqÉUÉÆ¼ÄÄ²ÄÄ ¶ÄtvÉÄIÄÖ  
 PÉÆÉÉ-Ä²ÄzÄ PÄÄÄÖ-ÉÄÄÄÖ-ÉÆÄÄ²ÄÄ-ÄÄPÄI ÇÉÄÄ²ÄÄ¹zÄ gÄ¶ÖçÄÄiÄÄ²ÄÄçUÄ¼ÄÄ  
 °ÉÆÄgÄI EzÄvZÉ.

°ÉÉzÁæ~ÁzÄ gÄdázÄ°è ÉÄqÉzÄ, ÄévÄAvÄæöä ZÄ¼ÄÄ²Ä¼ÄiÄÄÄ, ÉÄÄÄ²ÄÄçVAvÄ  
 °ÉZÄÑv GUÄæ»ÄÄ²ÄçÄiÄiÄvZÄÄY, PÄæAw, ÄégÄÆ²ÄÄ ¶ÄqÉçvÄÄÜ KPÉAzÄgÉ E°è dÉÄgÄÄ  
 ÄévÄAvÄæöäPÄiV ÄÄÄÄÜç °ÉÆÄgÄI ÉÄqÉ¹zÄgÄÄ. °sÄgÄvÄzÄ UÄtgÄdázÄ°è æÄ²ÄÄÉÄ  
 ÄÄÄÜÉÄ «°ÄÉÄUÉÆÄqÄ vÄPÄèt °ÉÆÄgÄI ¶²è°²è. F ¶ÄæzÉÄ±ÄzÄ°è CzÄÄ °sÄÄ²ÄÄgÄÄ  
 ¶ÄæAvÄgÄzÄÉÄiÄÄ ZÄ¼ÄÄ²Ä¼ÄiÄiÄv gÄÆ²ÄÄvÄgÄUÉÆÄrvÄÄ. Cav²ÄÄ²ÄÄv F  
 °ÉÆÄgÄI²ÄÄ °ÉÉzÁæ~ÁzÄ PÀÉÁðIPÀ ¶ÄæzÉÄ±ÄUÄ¼ÄÄÉÆB¼ÄÄUÉÆÄqÄ CRAqÄ  
 PÀÉÁðIPÄzÄ GzÄÄiÄÄzÄ°è ¶ÄÄiÄiÄð²ÄÄ, ÄÉÄUÉÆÄrvÄÄ.

PÄ-ÄÄtzÄ ÄÄÄÄgÄÄtjUÉ ÉÉÉ«ÄqÄvZÄY F ¶ÄæzÉÄ±ÄÄÄzÄÄ, °ÉÉzÁæ~ÁzÄ PÀÉÄBqÄ  
 ¶ÄæzÉÄ±Ä JAZÄÄ °ÉÄgÄvZÉ. æÄ²ÄÄ DqÄ½vÄPÉI M¼Ä²ÄÄnÖzÉ. EÄçÉÄ ©ÄzÄgü,

gÁAiÁZÀÆgÁ, §¼Áij, UÀÀ@SUAð, PÉÆ¥À¼À, AiÁiÁZÁVj f ÈèUÀ¼ÁÀ °ÉÉZÁæ"ÁZÀ  
PÁÆÁBqÁ ¥ÁæzÉÁ±ÁZÀ°è ÁÁiÁÁÉÁ±ÁÁUÁVÁÚZÉ.

F ¥ÁæzÉÁ±Á »AçAazÁ@Æ PÁÆÁðIPÁZÀ D¼ÁgÁÁgÁ ÉÉ@ÉÁ DVVÁÄÜ.  
gÁµÀÖçPÁÆIlgÁÁ PÁ-ÁátZÀ ZÁ@ÁPÁággÁ, PÁ¼ÁZÁÁjAiÁÁÁÁgÁÁ AiÁiÁZÁÁÁgÁÁ C@èzÉÁ  
°Á@ÁgÁÁ ÁÁÁÁAvÁçü¥ÁwUÁ¼ÁÁ F ÉÁqÁÆÁB½zÁgÁÁ. F ¥ÁæzÉÁ±ÁZÀ°è 1UÁÁÁÁ  
±Á ÁÆÁUÁ¼ÁÁ ÉÁÁÁUÉ DzsÁgÁUÁ¼ÁÁÉÆÆBzÁVÁÁVÁUÁÉ. PÁ@SÁVðAiÁÁ ¥ÁÆÁÁðPÉI  
ÁÁÁÁiÁgÁÁ 35 Q.«ÁÁUÁ¼Á CavÁgÁZÁ°egÁÁÁÁ ÁÁ¼ÁÁSÉÁqÁ, CAçÉÁ ÁÁiÁÉÁÁSÉÁqÁ  
gÁµÀÖçPÁÆIlgÁ gÁdzsÁµÁiÁiÁVvÁÁÜ. Qæ.±Á.814gÁ°è ÁÁÁÆgÁÉÁiÁÁ UÉÆÁ«AzÁÉÁ  
ÁÁÁUÁÉZÁ CÁÉÆÁWÁÁÁµÁðÉÁÁ ÁÁiÁÉÁÁSÉÁqÁÁÁÁÁB vÁÉÁB gÁdzsÁµÁiÁÁÉÁB  
ÁÁiÁrPÉÆAqÁÁ gÁdÁ-sÁgÁ ÁÁiÁrZÁÉÁÁ. ÁUÉÁiÉÁÁ PÁ@SÁVðAiÁÁ°è GvÁÜgÁZÁ°egÁÁÁÁ  
PÁ-ÁátÁÁ ZÁ@ÁPÁÁ CgÁÁgÁ MAZÁÉÉÁiÁÁ ÉÉÁÁÉÁÁ±ÁégÁÉÁ PÁ@PÉI ZÁ@ÁPÁággÁ  
gÁdzsÁµÁiÁiÁVvÁÁÜ. ÁÁÁÁZÉ PÁ¼ÁZÁÁjAiÁÁ CgÁÁgÁÁ E°è PÉ@PÁ@ gÁdÁÁ¼zÁgÁÁ.  
PÁÆÁBÁrUÁgÁ gÁdQÁÁiÁÁ ¥ÁgÁÁ¥ÁgÉ »ÁUÉ ÁÁÁÁZÁÁÁÁjçZÁÝgÉ °ÉÉZÁæ"ÁZÀ PÁÆÁBqÁ  
¥ÁæzÉÁ±Á EAçÉÁAvÉ ÁÁÁÁwPÁÁÁV »AzÁÁ¼ÁiÁÁÁwÜgÁ°è F ¥ÁæzÉÁ±Á GvÁÜgÁZÁ  
ÁÁÁÁÁÁÁçÁÁiÁÁgÁ ZÁ¼UÁ¼Á wÁÁÁæWÁVÁUÁ¼UÉÆ¼ÁUÁ-ÁvÁÁ. CÉÁAvÁgÁZÁ°è EzÁÁ  
S°ÁÁÁÁ ÁÁ-ÁUÉÁgÁ ÁUÁÆ ÁÁÁÁÁ CgÁÁgÁ D½PÉÁiÁÁ°è «ÁÉÁUÉÆAqÁÁ F ÉÁrÉÁ  
gÁdQÁÁiÁÁ, ÁÁÁÁçwPÁ ZÁjvÉæÁiÁÁ°è «¥ÁvÁÁ@ZÁ ÁÁÁÁ ÁÁÁÁÉÁ±ÁUÁ¼ÁÉÁÁB  
PÁÁÁÁAvÁ-ÁvÁÁ.

«dÁiÁÁÉÁUÁgÁ CgÁÁgÁÁ vÁÁUÁ"ÁZÉæÁiÁÁ FZÉVÉÁ UÁqÁÁÁZÁ PÁ@SÁVðAiÁÁ  
ÁÉÁÁ-É «dÁiÁÁÁÁÉÁÁB ÁjZÁ G-ÉèÁRUÁ¼ÁÁ ÉÁÁÁUÉ ZÉÆgÁPÁÁVÁUÁÉ. EzÁgÁ  
ÁÁgÁPÁÁÁV CÁÁgÁÁ "ÁiÁÁÁÁÉÁ gÁdÁ ÁU¥ÁÉÁZÁÁiÁÁÁ" JAŞ ÇgÁÁZÁÁUÁ¼ÁÁÁÁB  
zsÁj'gÁÁÁÁZÁÁ PÁÁqÁÁŞgÁÁVÁÚZÉ. DzÁgÉ EÁÉ@èÁÁ UÁrÁiÁÁ ÁÉÁÁ-ÉÁ «dÁiÁÁÁVvÁÁÜ  
vÁÁUÁ"ÁZÉæ-ÁZÁ PÁÉµÉUÁiÁÁÁÁgÉVÉÁ ÁÉÁÁ-É ÁÁiÁvÁæ «dÁiÁÁÉÁUÁgÁ ZÉÆgÉUÁ¼Á  
CçÜÁÉZÁ°è G½zÁÁ F ¥ÁæzÉÁ±Á ÁÁÁVÉÜ AiÁÁÁÁÉÁgÁ "Á-ÁUÉ vÁÁVÁÚZÁÁZÁÉÁÁB  
PÁÁVÉÜÁÁÉ.

### ÉÉÉÁÁÁ DqÁ¼VÁZÁ°è °ÉÉZÁæ"ÁZÁ PÁÆÁBqÁ ¥ÁæzÉÁ±Á.

DqÁ¼VÁ «zsÁÉÁ:- gÁdázÁ CçüPÁgÁÁÁÁ CgÁÁ ÁÁÁVÁÁÜ CÁÉÁ ÁÁÁAwæUÁ¼Á°è  
«PÉÁÁçævÁÁVZÁÝgÁÆ CgÁÁÉÉÁ ÁÁÁÁ-sÉÁÁÁÉÁVZÁÝÉÁÁ CgÁÁÉÁ CÉÁAvÁgÁZÁ ÁUÉÁ  
ÁÁÁAwæÁiÁiÁVçYvÁÁ ÁÁÁAwæÁiÁÁÉÁÁB 'ÁZÁgi G i ÁÁÁÁÁi' JAZÁÁ  
PÁgÉÁiÁÁ-ÁUÁÁwÜVÁÁÜ. EÁÉÁ ÁÁÁÁiÁÁPÁiV ÁÁPÁÁÁ, ÉÁÁÁiÁÁÁUÁ, ÉÉÉÁÁ ÁÁÁVÁÁÜ  
EvÁgÁ «µÁÁiÁÁUÁ¼UÉ ÁÁŞAçü'zÁÁVÉ ÁÁÁAwæÁÁÁÁqÁ@«vÁÁÜ. EÁÁgÁÉÁÁB ÁÁÁÆÁxi-G-i-  
ÁÁÁÁÁi" JAZÁÁ PÁgÉÁiÁÁÁwÜZÁÝgÁÁ.

1947 gÁ°è "sÁgÁVÁÁÁÁ ÁéVÁAvÁÁæ gÁµÀÖÁÁV WÉÆÁÁVÁÁZÁ ÁÉÁÁ-É EvÁgÁ gÁdÁUÁ¼É@è  
ÁÁ ÁUÉÁUÁ¼Á «ÁÉÁPÁgÁÁPÉI Á» ÁÁÁÁÁÁ. DzÁgÉ ÉÉÉÁÁÁÁÉÁÁ F PÁ@PÉI vÉÆÁjZÁ  
ÁÉÆAqÁÁVÁÉÁ CÁÁÁÁÁiÁÁÁÁV ¥Ájt«Á'vÁÁ. 1947 jAzÁ 1948 ÉÆÉÖÁŞgÁ 13gÁÁgÉUÉ F  
gÁdázÁ°è 'gÁéÁPÁgÁ' JAŞ °ÉÁjÉÁ vÁÁqÁ ÉÉÉÁÁÁÁ gÁdázÁ ¥ÁgÁÁV @Æn, zÁÁUÉ  
ZÁ-ÁÁ¼PÉUÁ¼ÁÁÁÁB ÉÁqÉ'vÁÁ. EzÁÉÁÁB ÁwÜQI "sÁgÁVÁ ÁPÁögÁ F ÁÁÁUÉÁÁÁÁÁB  
CRAqÁ "sÁgÁVÁZÁ°è ÁÁÁiÁÁÉÁ±ÁUÉÆ¼ÁÁÁÁ PÁ@ ÁÁB»vÁÁVvÁÁÜ. Áé«Á gÁÁÁiÁÉÁÁZÁ  
wÁXÁðgÁÁ, ¥ÁÆdÁ ZÉÆqÁÁØ¥ÁÁ C¥ÁÁ, ÁÁÁÁVÁZÁÁÁgÁÁ F ¥ÁæzÉÁ±ÁZÁ ÁéVÁAvÁæöá  
°ÉÆÁgÁlZÁ°è ÁÁÁÁVÁézÁ ¥ÁVÁæÁÁ"zÁgÁÁ. »ÁUÉ Qæ.±Á. 1924 jAzÁ 1948gÁÁgÉUÉ  
JAZÁgÉ ÁÁÁÁiÁgÁÁ JgÁqÁÆ PÁ@Á ±ÁVÁÁiÁÉÁUÁ¼ÁÁÁgÉUÉ çéÁ¥Á fÁ«UÁ¼ÁV ŞzÁÁQZÁÝ  
»AzÁÆUÁ¼ÁÁ ÁéVÁAvÁæÁÁV G'gÁrÁÁÁÁ ÁUÁÆ Áé-sÁµÉ, ÁézSÁÁÁÁð ÁUÁÆ  
ÁéÁÁÁçw ¥ÁÁÉÁgÁÁVÁUÉÁPÉI vÁÁÁÁéÁÁÁ CtÁUÉÆ¼ÁÁÁÁ CÁÁPÁ±ÁÁÁÁÁB  
¥ÁqÉZÁÁPÉÆ¼ÁÁÁÁVÁ-ÁvÁÁ.

### ÁÁPÉ;- QæÁqÉUÁ¼ÁÁ GUÁÁÁ ÁÁÁVÁÁÜ "É¼ÁÁÁÁUÉ

@PÁè @PÁè ÁÁÁÁUÁ¼ÁÁ »AzÉ DçÁÁiÁÉÁÁÁgÁÁ vÁÁÁÁÁ °ÉÆmÉÖ ¥ÁrUÁV  
"ÉÁmÉÁiÁÁqÁ@Á °ÉÆÁUÁÁwÜZÁÝgÁÁ. "ÉÁmÉ 'PÁIUA vÁÉÁÁ 'UÉZÉY' JAZÁÁ CIÖÁÁ  
¥ÁNöGÁ"ÉÁPÁÁ. ÁÁÁÁZÉ ÁÁiÁÉÁÁÁ ŞÁiÁÁ@ÁÁÁÁiÁiÁZÁ, PÁÉ¶ PÁ°vÁÁ ÁÁÁÉUÁUÁ¼ÁÁ

“ÉmÉiAiÁqÁÁªÁÁzÁÉÁÁß PÁ°vÁ zÁÄµÄÖ ¥ÁætÁUÁ½AzÁ vÁià¹PÉÆ%Ái®Ä CxÁªÁ vÁÉÁß gÁPÁëuÉUÁV NqÁªÁªÁzÁÁ, UÁÁqÁØçAzÁ °ÁgÁªªÁªzÁÁ, ÉÁç zÁiÁªªÁzÁÁ, PÁ®Áè JÉAiÁªªªÁªzÁÁ (“sÁfð) PÁnÖUÉ ªÁªÁÁçÉÁ vÁÁç ZÁÆªÁª ªÁiÁr JÉAiÁªªªÁªzÁÁ ªÁªÁAvÁzÁªÁªUÁ¼ÁÉÁÁß ªÁiÁqÁÁwÜzÁÝ. ªÁªÁAzÉ EªÁªUÁ¼Áª gÁÆªªAvÁgÁUÉÆAqÁÁ DzSÁªPÁ QæÁqÉUÁ¼ÁzÁªÁ. ªÁjÉÁ°è vÉÁ®ÁwÜzÁÝ ªÁªgÁzÁ PÉÆgÁqÁÉÁÁß PÁAqÁÁ FdªªÁªzÁÉÁÁß PÁ°vÁ zÁÁrªÉÁ «gªªÁ JAŞ ªÁAvÁª, ÁUÁ¼Áª EgÁ°è. °ÉÆmÉÖ vÁªªçzÁ ªÉÁª-É ªÉÁÉ ZÁª ªÁªçUÁªwÜzÁÝ. JµÁª °ÉÆvÁªÜ ªÁªçUÁªªªzÁª? JzÁÝ ÉÁAvÁgÁ KÉÁª ªÁiÁqÁªªªzÁÁ JAŞ ¥Áæ±Éß “ÉÁ, ÁgÁ - “ÉÁ, ÁgÁ, KÉÁÉÁßzÁgÁÆ ªÁiÁqÁ-ÉÁPÁÁ MAnAiÁiÁUÁ° CxÁªÁ UÁªªªÁV PÁÁtÁiÁªªªªzÁÁ, °ÁqÁªªªzÁÁ, DqÁªªªzÁÁ »ÁUÉ PÁæªÁiÁÉÁªªÁV DIUÁ¼Áª °ÁªnÖPÉÆAqÁªÁ.

QæÁqÁ EwªÁ, ÁzÁ°è MqÉzÁÁ PÁtÁª EÉÉÉßzÁÁ CA±Á ªÁªÉÁªµÁªÉÁ CzÁªÁªª ZÉÁvÁÉÁPÉi, ÁAŞAçü¹zÉ. VæÁPí vÁvÁééÁÖª ÁPÁæñ ÁgÁ ¥ÁæPÁgÁ - “Éªªªª ªÁªPÁi¼Áª aPÁiÁçªzÁ-ÉÁ PÁæªªªªzÁÝ QæÁqÉUÁ¼Áª°è °ÉZÁÑV “sÁUÁªª» Á-ÉÁPÁÁ AiÁiÁPÉAzÁgÉ CªÁgÁ, ÁAvÁÜ®Æ CAvÁªª ªÁvÁªÁgÁt E®èzÉ °ÉÆÁzÁgÉ CªÁgÉAzÁÆ, ÁzÁéVÁðÉÁiÁª UÁÁtª® ÉÁUÁjPÁgÁV “É¼ÉAiÁª-ÁgÁgÁÁ”.

zÁ±ÁðªPÁ ¥ÉèÁmÉÆÁgÁ ¥ÁæPÁgÁ - ªÁªPÁi¼Áª «zÁªªsÁª, Á QæÁqÉUÁ¼Áª AiÉÆÁUÁª ªzÉÁð±ÁÉÁçAzÁ-ÉÁ ¥ÁægÁª “sªÁUÁ-ÉÁPÁÁ. “Á®zÁ DIUÁ¼ÁªUÁÆ CÉÁAvÁgÁzÁ PÁÉÁÆÉÁª ¥Á®ÉÉ CxÁªÁ PÁÉÁÆÉÁª “sÁUÁPÁÆi µPÁi, ÁAŞAzSÁ«zÉ’.

ªÉÁzÁPÁ®zÁ°è “sÁgÁwÁiÁªÁgÁª, ÁªÁªÉzÁß fªªÁÉÁ ÉÁqÉ, ÁªwÜzÁÝ dÆEÁi CªÁjUE vÁªÁŞ, iæAiÁªªAvÁªÜ. zÉÁ±AzÁ ªÁªª PÁªªÁUÁ¼ÁzÁ gªªÁiÁiÁªt ªÁªvÁªÜ ªÁªª “sÁgÁvÁUÁ¼Áª®Æè ¥ÁæªÁÉÁ “sÁgÁvÁzÁ QæÁqÁ fªªÁÉÁªªÉÁÁß ÉÉÆÁqÁŞªªzÁÁ. gªªÁiÁiÁªtª°è gªªÁÉÁª zSÁÉÁª ÁiÉÁÁß ªÁªªjzÁÁ 1ÁvÉAiÁªÉÁÁß ªÁjzÁÁÝ, ªÁªª “sÁgÁvÁzÁ°è çÜªªÁ, zÁªiÉÆÁðzSÁÉÁgÁ ªÁª®èAiÁªªzÁß (±ÁPÁª) PÉgªª ¥ÁAqªªÁgÁ ¥ÁUÁqÉAiÁiÁi EÉÁÁß ªÁªAvÁzÁªªUÁ¼Áª ŞUEÍ G-ÉèÁR«zÉ. C®èzÉÁ gÁxÁgÁÆqsÁgÁÆ PÁªzÁÁgÉ, ÁªÁgÁgÁÆ DzÁ DÁiÁªðgÁÁ F “sÁÆ”sÁUÁPÉi DUÁªÁ¹ °ÉÆ, Á, ÁA, Áløw gÁÆªªÁUÉÆ%Ái®Ä PÁgÁtqÁzÁgÁÁ. “sÁgÁvÁªzÁ F zÉÁ±Á “sÁgÁvÁ Jµ¹zÁ CÉÁAvÁgÁzÁ WÁiÉUÁ¼ÁªÉÁ ªÁªª “sÁgÁvÁzÁ ªÁ, ÁªÜªÁvzÉ. ªÉÁzÁUÁ¼ÁªÉÁÁß, GªªµÁvÁªªÜUÁ¼ÁªÉÁÁß ÁÉjÖ¹zÁ F ÁªÁiÁDzÁ°è “ÉÁmÉ, PÁªzÁÁgÉ, ÁªÁj, zSÁÉÁª«ðzÉÁ, CAUÁ, ÁzsÁÉÉ, NI, FdÁ, ªÁªwÜvÁgÁ QæÁqÉUÁ¼ÁªUÉ ¥ÁæªªªªRª«vÉUÉÁßªªzÁÁ UÁªªÉÁªªªª ÁUÁwÁiÁiÁvzÉ. “sÁgÁvÁzÁ ¥ÁæªÁÉÁ «±Áé«zÁª®AiÁªUÁ¼Áª°è ±ÁjÁgÁ ŞªªzSÁðÉUE CUÁvÁª«gÁªª J®è QæÁqÉUÁ¼ÁªÉÁÁß PÁ°, ÁªwÜzÁÝgÁÁ GzÁªÁgÁUÉUE:- ÉÁ®AzÁ «±Áé«zÁª®AiÁªzÁ°è ç®ÁèUÁjPÉ, PÁwÜ ªÁgÁ, É, PÁÁ¹Ü, ªÁªªjÖAiÁªªzÁß ZÉAqÁª »rAiÁªªªª DI EÉÁÁß ªÁªAvÁzÁªªUÁ¼Áª ÉÁ®AzÁzÁ°è QæÁqÁAUÁt«vÁªÜ. NI, ÁªzsÉð, Fn JÉvÁ, ÁªzsÉðUÁ¼Áª KªªðqÁªwÜzÁÝªªÁ EzÁgÁ eÉÆvÉ AiÉÆÁUÁ, ÁÉÁ, ÁÆAiÁªð ÉÁªª, ÁigÁUÁ¼ÁªÉÁÁß PÁ°, ÁªwÜzÁÝgÁÁ. **ÉÁ®AzÁªªÉÁÁß ÉÁªª “sÁgÁwÁiÁª ±ÁjÁgÁª PÁÉtª ŞÁÉÁç JÉÁßŞªªzÁÁ.**

DIUÁ¼Áª PÁ®zÉÁ±ÁUÁ¼ÁªÉÁÁß zÁn CªÁª, ÁAZÁjÁªªªzÁÉÁÁß ÉÁªª PÁArzÉÝªÉ. EªªUÁ¼ÁªÉzÁÁgÁª ªÁtð, ªÁUÁðUÁ¼Áª, RÁqÁ, gÁµÁÖçUÁ¼Áª UÉtªÁUÁªvÁªªÉ. ErAiÁª dUÁvÉÜÁ MAzÁÁ QæÁqÁAUÁt C°è DqÁªªªªÁgÁª J-ÉèqÉUÁ¼Áª DIUÁgÁgÁÁ, DIUÁwðAiÁªgÁÁ D CAUÁtªzÁ°è GjÁiÁªªªª eÉÆªÁw C«ÉÁ².

**eÁÉÁªzÁ QæÁqÉUÁ¼Áª °ÁªiÁÖ ªÁªvÁªÜ “É¼ÁªtÁUÉ :**

zÉÉ»PÁª PÁÉt ªÁªvÁªÜ QæÁqÁ, ÁA, ÁiçwÁiÁªÉÁÁß G½, Á®, “É¼É, Á®Á eÁÉÁªzÁQæÁqÉUÁ¼ÁªªªªÆ- ÁzsÁgÁªAvªÉ. eÁÉÁªzÁ æÁqÉUÁ¼ÁªÉÁÁß °ÉZÁÑV UÁæªÁiÁAvÁgÁ ¥ÁæzÉÁ±ÁUÁ¼Áª°è PÁtÁvÉÜªªÉ. F DIUÁ¼ÁªÉÁÁß °Á½iÁiÁÁ UÁæªªzÉªªAvÉ GvÁªª, eÁvÉæ °ÁŞª °ÁjçÉÁUÁ¼Áª°è ªÁªÉÁ¹iUE ªÁªÉÉÆÁgÁAdÉÉ ªÁqÁªªªzÁgÁ eÉÆvÉ D ªªQÜAiÁª zÉÉ»PÁ zSÁqÁªðvÉ, ªÁªÉÁ¹iÉÁ ªÉÁUÁ EªÉ®èªªUÁ¼ÁªÉÁÁß M¼ÁUÉÆArgÁªvÁÜzÉ.

EÁçÉÁ dUÁwÜÉÁ OzÉÆªÁVPÁgÁt ªÁªvÁªÜ PÁªªªÆÁjPÁgÁtUÁ¼Áª ¥ÁæªªªzÁ MvÁÜqÁzÁ°è ÉÁªªª ¥ÁÆªªªðgÁª gÁÆrÜAiÁª°è vÁAzÁ eÁÉÁªzÁ QæÁqÉUÁ¼Áª ÉÁª¹ °ÉÆÁUÁªwÜªÉ. EzÁjAzÁ EÁçÉÁ ªÁªPÁi¼ÁªUÉ zÉÉ»PÁ ±ÁQÜ, ªÁiÁÉÁ¹PÁ zSÁÉqÁvÉ

PÀrEÁÀiÁiÁV CÉÁÒÀÁvÀUÀ¼ÁÁ °ÉZÁÑWÚÉ. eÁÉÁËZÀ UÁæ°ÁiÁÁvÁgÀ QæÁqÉUÀ¼ÁÁ Á°ÁiÁfPÁ É°ÁzÁðvÉÁiÁÁ ÆÁæwÁPÁÁvZÉ. E°ÁÁUÀ¼ÁÉÁÁß ÁÁÁÁçÉÁ ÍÁ½UÉUÉ ÆÁJZÁ-Á1 CzÁgÀ ÁÁ°ÁvÁé°ÁÉÁÁß w½,ÁÉÁPÁvZÉ.

**1] §¼ÉÁZÁÆgÁÁ HzÁÁ°ÁÁZÁÁ** :- Áj ÁASÉÁiÁÁ eÉÆÁr štÚ štÚZÁ §¼ÉÁiÁÁ ZÁÆgÁÁUÀ¼ÁÉÁÁß MAZÁÁ UÁÁÁÆÁÁ ÁÁiÁr CzÁgÀ ÁÉÁÁ-É eÉÆÁgÁV HçzÁUÀ §¼É ZÁÆgÁÁUÀ¼ÁÁ ZÉ-Áèi°eÁiÁiÁUÁÁvÁÚÉ. MAZÉÁ vÁgÁ°ÁzÁ §¼É ZÁÆgÁÁUÀ¼ÁÉÁÁß ÉÁj ÁÁvÁÚ °ÉÆÁUÁ-ÉÁPÁÁ. CAZÁgÉ MAZÁÁ štÚZÁ §¼ÉZÁÆgÁÁÉÁÁß J¼ÉÁiÁÁÁvÁÚ §AZÁÁ CzÉÁ vÁgÁ°Á štÚZÁ §¼É ZÁÆjÉÁ °ÁwÚgÁ vÁAZÁÁ CzÁgÀ eÉÆvÉ ÉÁj Á-ÉÁPÁÁ. ÁÁÁzÁÁzÁ°è PÉÉ ©qÁ-ÁgÁzÁÁ ©ÍÖgÉ DI °ÉÆÁzÁÁvÉ. JµÁÁÖ eÉÆÁr §¼É ÉÁj ÁÁwÚgÉÁÁ CµÁÁÖ §¼É ZÁÆgÁÁUÀ¼ÁÁ ÁÁÁázÁUÁÁvÁÚÉ. »ÁUÉ DI ÁÁÁÁzÁÁÁjÁiÁÁÁvÁÚ °ÉÆÁUÁÁvÁÚZÉ. F DIÁÉÁÁß JµÁÁÖ dÉÁ ÉÁPÁzÁgÁÆ DqÁ§°ÁÁzÁÁ. »ÁUÉ ÁiÁiÁgÁ°è °ÉZÁÁY §¼ÉZÁÆgÁÁUÀ¼ÁÁ ÁAUÁæ°ÁÁUÁÁvÁÚÉÁiÉ C°ÁgÁÁ UÉZÁYÁvÉ.

2] ÁÁÆgÁÁ PÁÁtÁiÁiÁiÁ : ÉÉzÁ°è ÁÁÆgÁÁ PÁÁtÁUÁ¼ÁÉÁÁß (vÁUÁÁi) ÁÁiÁqÁ-ÉÁPÁÁ. ÁiÁiÁÁÁzÁzÁgÁÆ JgÁqÁÁ vÁUÁÁUÁ¼ÁÁ°è 1ÁvÁÁsÁ© ©Ád CxÁ°Á §¼ÉZÁÆgÁÁUÀ¼ÁÉÁÁß °ÁQ ÁÁÁtÁÚÁzÁÁ ÁÁÁZÁÑ-ÉÁPÁÁ. EÉÉÁßÁ°Áð DIUÁgÁ §AZÁÁ H°ÉÁiÁÁ ÁÉÁÁ-É ÁiÁiÁÁÁzÁzÁgÁÆ MAZÁÉÁÁß ÁÁÁÁnÖ vÉUÉÁiÁÁ-ÉÁPÁÁ. CzÁgÁ°è KÉÁzÁgÁÆ D ©ÁdUÁ¼ÁÁ CxÁ°Á §¼ÉZÁÆgÁÁUÀ¼ÁÁ 1PÁi°è C°É°èÁÁ C°ÁgÁ ÁÁ-ÁUÁÁvÁÚZÉ. E°èçzÁY°è C°ÁÁ JµÁÁÖ ©Ád CxÁ°Á §¼ÉZÁÆgÁÁUÀ¼ÁÁÁvÁÚÉÁiÉÆÁ CµÁÁÖÉÁÁß D DIUÁgÁ E°ÁjUÉ PÉÆqÁ-ÉÁPÁÁ. ÁiÁiÁgÁ°è °ÉZÁÁÑ ©ÁdUÁ¼ÁÁ ÁAUÁæ°ÁÁUÁÁvÁÚZÉÁiÉÆÁ C°ÁgÁÁ UÉZÁYÁvÉ. EzÁÉÁÁß JµÁÁè dÉÁ ÉÁPÁzÁgÁÆ DqÁ§°ÁÁzÁÁ. EzÁgÁ EÉÉÁßAZÁÁ «±ÉÁµÁvÉ JAZÁgÉ C°ÁgÁ °ÁwÚgÁ §AZÁ DIUÁgÁgÁ çPÁÁi vÁiÁÁÁ ( C°ÁgÁ H°É vÁÁÁÁÁ ÁiÁiÁqÁÁ) SÁ° ÉgÁÁÁPÁÁtÁiÁiÁÁ ÁÉÁÁ-É MAZÁÁ ©Ád CxÁ°Á §¼ÉZÁÆgÁÁÉÁÁß C°ÁjUÉ PÁÁqÁÁÆ PÁZÁÁvÉ EnÖgÁÁvÁÚgÉ.

**3] PÁj °ÁjÁiÁÁÁÁÁ DI** – JvÁÁUÁ¼ÁÁ ÁÉÁÉUÉ štÚçAzÁ C°ÁPÁgÁ ÁÁiÁr PÉÆÁqÁÁUÀ¼UÉ UÉÆÁqÉUÀ¼ÁÉÁÁß PÁÑÖgÁÁvÁÚgÉ. F DIÁÉÁÁß J¼ÁiC°ÁÁ°Á ÉÁÁiÁÁZÁÁ °ÉZÁÑv °Á½iUÁ¼ÁÁ°è DqÁÁvÁÚgÉ. HgÁ CUÁ1 ÁÁv°UÉ ÁÁiÁ«ÉÁ vÉÆÁgÁt PÁÑÖ CzÁgÁ vÁÁçUÉ MAZÁÁ PÉÆŞáj §ÍÖÉÁÁß PÁÑÖgÁÁvÁÚgÉ. MAZÁÁ µUÁçvÁ ÁU¼ÁçAzÁ MÉÉÁşágÁÁ vÁÁÁÁ vÁÁÁÁ JvÁÁUÁ¼ÁÁÉÁÁß eÉÆÁgÁV Nr1PÉÆÁqÁÁ §AZÁÁ °É-ÁÁv°UÉ PÁÑÖgÁÁÁ PÉÆŞájÁiÁÁÉÁÁß JvÁÁUÁ¼ÁÁzÁ °Áj1 PÁj °ÁjÁiÁÁ-ÉÁPÁÁ CAZÁgÉ PÉÆŞájÁiÁÁ zÁgÁÁÉÁÁß vÁÁÁqÁj,Á-ÉÁPÁÁ. ÁiÁiÁgÁÁ ÁÉÆZÁ©Á §AZÁÁ F PÁjÁiÁÁÉÁÁß °ÁjÁiÁÁÁvÁÚgÉÁiÉÆÁ C°ÁgÁÁ UÉZÁYÁvÉ C°ÁjUÉ UÉgÁÁÁ ÁÉÁáÉÁUÁ¼ÁÁzÁ ÁÁÁgÁ,ÁiÁgÁ ÁÁiÁqÁÁvÁÚgÉ.

4] **GçYÉÁ ÁÁÆmÉ** : EzÁgÁ°è 5-6 ÁÁPÁi¼ÁÁ "sÁUÁ°Á» ÁÁvÁÚgÉ. vÁÁÁÁ PÉÉUÁ¼ÁÉÁÁß §¼Á1 DqÁÁÁÁzÁÁ F GçYÉÁ ÁÁÆmÉ DI ÁÁÁwÁiÉÆŞágÁÁ vÁÁÁÁ vÁÁÁÁ JgÁqÁÁ PÉÉUÁ¼ÁÁ ÁÁÁÁÖUÁ¼ÁÁÉÁÁß MAZÁgÁ ÁÉÁÁ-ÉÁzÁgÁÁvÉ EqÁÁvÁÚgÉ. E°ÁÁUÁ¼ÁÉÁÁß ÁÁÁÆmÉUÁ¼ÁÁ JÉÁÁßvÁÚgÉ MŞá °ÁÁqÁÁUÁ vÁÉÁß MAZÁÁ PÉÉÁiÁÁÉÁÁß ÁÁiÁvÁæ ÁÁÁÁÖ °ÁiÁr EÉÉÁßAZÁÁ PÉÉÁiÁÁ °ÉÉÁgÉ½µAzÁ EzÁÁ ÁiÁiÁ°Á ÁÁÆmÉ JAZÁÁ PÉÁ¼ÁÁvÁÚÉÉ ÉÁÉÁßzÁÁ PÁqÁ-É ÁÁÆmÉ, ÉÁÉÁßzÁÁ °ÉÁjÉÁ ÁÁÆmÉ, É°èzÁ ÁÁÆmÉ, CQì ÁÁÆmÉ JAZÁÁ MÉÉÁşágÁV °ÉÁ¼ÁÁvÁÚ °ÉÆÁUÁÁvÁÚgÉ. PÉÁ½zÁ °ÁÁqÁÁUÁ ÁÁÆmÉUÁ¼UÉ°è JuÉU °ÁÁÑ 1ÁUÉ PÁ-Á-ÁAzÁ ©1 µÁjÉÁ ÁÁÉÁ ÁÁiÁr1zÁÁvÉ ÉÁn1 ÁÁÆmÉUÁ¼ÁÉÁÁß MgÉ1 aÉÁßzÁ PÁwÚ-ÁAzÁ °ÉÆqÉÁiÉÆÁt°É CxÁ°Á É½i PÁwÚ-ÁAzÁ °ÉÆqÉÁiÉÆÁt°É JAZÁÁ PÉÁ¼ÁÁvÁÚ J°ègÁ PÉÉUÁ¼ÁÁ ÁÁÁÁÖUÉ °ÉÆqÉÁiÁÁÁvÁÚÉÉ. DUÁ J°ègÁÆ vÁÁÁÁ vÁÁÁÁ PÉÉUÁ¼ÁÉÁÁß ÉÉÁß »AzÉ ÉIÁÖPÉ¼ÁÁÁvÁÚgÉ. ÉÁÁvÁgÁ «ZÁgÁUÉ ÁÁægÁÁ-sÁÁUÁÁvÁÚZÉ.

- |                             |                            |
|-----------------------------|----------------------------|
| 1] ÁÁÆmÉUÁ¼É°è J°è °ÉÆÁzÁÁé | 2] ÁÁvÉUÉ °ÉÆÁzÁÁé         |
| 1] ÁÁvÉ KÉi ÁÁiÁqÁÁÜ        | 2] PÁŞÁÁ PÉÆqÁÁÜ           |
| 1] PÁŞÁÁ KÉi ÁÁiÁqÉY        | 2] PÁŞÁÁ wAZÁÁ wÉÁUÉ °ÁPÉY |
| 1] wÉÁ KÉi PÉÆqÁÁÜ          | 2] UÉÆŞágÁ PÉÆqÁÁÜ         |
| 1] UÉÆŞágÁ KÉi ÁÁiÁqÉY      | 2] °ÉÆ°PÉi °ÁPÉY           |

1] °ÉÆ@ KÆi PÉÆqÄÄÛ 2] °ÄÄ@Äè PÉÆqÄÄÛ  
1] °ÄÄ- ÈèÄÆi °ÄiÄqÉY 2] °Ä,ÄÄ«UÉ PÉÆmÉÖ  
1] °Ä,ÄÄ KÆi PÉÆqÄÄÛ 2] °Ä@Ä PÉÆqÄÄÛ  
1] °Ä- i KÆi °ÄiÄqÉY 2] CfÓUÉ PÉÆmÉÖ  
1] CfÓ KÆi PÉÆiÖ¼ÄÄ 2] GAR °É@è PÉÆiÖ¼ÄÄ  
JAZÄÄ °ÉÄ¼ÄÄvÄÛ JAZÄÄ DI °ÄÄÄV,Ä-ÉÄPÄÄ.

**5] PÄÆÄ PÄÆÄ GvÄÜwÛ:** JvÄÜgÄzÄ fVÄzÄ C°sÄä ÄPÉi EzÄÄ GvÄÜ°ÄÄ ¥ÄÆgÄPÄ DI. MšÄ  
ÉÄÄiÄÄPÄ C°ÄÉÄÄ PÄ@Ä ¢Är PÄÄ½vÄÄPÉÆ¼ÄÄvÄÜÉ. PÄÄ½vÄÄÉÄÄ PÄÆPÄÆÄ  
GvÄÜwÛ JAZÄÜÄ °ÄÄÄÄ¢ÄÄ DIUÄgÄ ZÄÄrØUÉ ÉÄgÄ §¼ÉÆi¼i JAZÄÄ GvÄÜj¹ PÄ@ÉÄÄß  
zÄiÄvÄÜgÉ. »ÄUÉ °ÉÆzÄ°ÉÄ PÄ°ÉÄ °ÉÄÄ-É EÉÆÆßÄzÄÄ PÄ@Ä EIÄÖ JvÄÜgÄ  
°ÉÄN ÄÄvÄÜÉ. »ÄUÉ J@ègÄÆ °ÉÆzÄ°ÉÄvÉ zÄiÄvÄÜ §gÄÄvÄÜgÉ. JgÄqÄÄ PÄ°ÉÄ °ÉÄÄ-É  
MAZÄÄ PÉÉ, ÉÄAvÄgÄ JgÄqÄÄ PÉÉ, ÉÄAvÄgÄ °ÄÄÄzÉ ,Äé@à ÄUÄÄvÄÜzÉ. »ÄUÉ JvÄÜgÄ  
°ÉÄN ÄÄvÄÜ °ÉÆÄUÄÄvÄÜÉ. °ÄUÉ °ÄgÄÄ°ÄUÄ JqÄ«zÄgÉ, °ÄgÄ-ÄUÄ¢zÄYgÉ, CxÄ°Ä C°ÄgÄ  
PÄ@ÉÄÄß vÄQzÄgÉ Omï DzÄÄvÉ EzÄgÄ°è °ÄÄÆgÄÄ C°ÄPÄ±ÄUÄ½gÄÄvÄÜ°É. OmÄzÄ°ÄÉÄÄ  
°ÉÆzÄ°ÉÄ DIUÄgÄÉÄ °ÄUÉ DI°ÄÉÄÄß ¥ÄÄÉÄß ¥ÄægÄA@ü,ÄÄvÄÜÉ »ÄUÉ F DI  
°ÄÄÄÄzÄÄ°ÄjAiÄÄÄvÄÜzÉ.

**6] dÆmÄI :** J@ègÄÆ ZÄ¥ÄÄ¼É °ÄQzÄ ÉÄAvÄgÄ PÄ½iÄiÄÄzÄ°ÄgÄÄ ,Äé@à zÄÆgÄzÄ°è  
¢ÄwgÄÄvÄÜgÉ. dÆmi JAZÄÄ AiÄiÄgÄzÄgÉÆ§ÄgÄÄ PÄÆVPÉÆ¼ÄÄ-ÉÄPÉÄzÄÄ °ÉÆzÄ-ÉÄ  
¢zsÄöj,ÄÄvÄÜgÉ. C°ÄgÄÄ °ÄUÉ PÄÆVzÄ PÄÆqÄ-ÉÄ DIZÄ °ÉÄÉzÄÉÄzÄ°è ZÉ-Äèi°èÄiÄiÄV  
J@ègÄÆ NqÄÄvÄÜgÉ. °ÄÄgÄ, VqÄ °Ä¼ÄiUÄ¼ÄAvÄ°Ä°ÄÄUÄ½zÄYgÉ PÄ½iÄiÄÄÄÄß  
,ÄvÄ-Ä,Ä@Ä CÉÄÄPÄÆ@. PÄ½i ÄiÄiÄgÄÉÄÄß °ÉÆzÄ@Ä °ÄÄÄiÄÖvÄÜ¼ÉÆÄ C°Ä¼ÄÄ Omï.  
»ÄUÉ F DI °ÄÄÄÄzÄÄ°ÄjAiÄÄÄvÄÜzÉ.

**7] °ÄÄt É @ÄdzÄI CxÄ°Ä Äj °ÉÄ :** °ÄvÄÄözÄ °ÄÄzsÉÄ °ÄÄt É @ÄdzÄ UÄÄqÉØ °ÄQ  
HzÄ-ÉÄPÄÄ C°ÄÄUÄ¼É@è ZÉ-Äèi°èÄiÄiÄzÄUÄ C°ÄÄUÄ¼ÉÄÄÄß MAZÉÆÄzÄV G½zÄ  
@ÄdUÄ½UÉ vÄUÄzÄAvÉ vÉUÉÄiÄÄ-ÉÄPÄÄ CxÄ°Ä °ÉPÄi-ÉÄPÄÄ CPÄ,Äävi °ÉÄgÉ °ÄÄt É  
@ÄdUÄ½UÉ vÄVzÄ°è C°ÄgÄ DI °ÉÆÄV °ÄÄÄÄ¢ÄÄ DIUÄgÄgÄ ,ÄgÄ¢ §gÄÄvÄÜzÉ. »ÄUÉ F DI  
°ÄÄÄÄzÄÄ°ÄjAiÄÄÄvÄÜzÉ. AiÄiÄgÄ °ÄwÜgÄ °ÉZÄÄN °ÄÄt É @ÄdUÄ½gÄÄvÄÜ°ÉÄiÉÆÄ  
C°ÄgÄÄ UÉzÄYAvÉ.

**8] PÉÆesÄj šÄUÄÄjAiÄiÄI :** EzÄÉÄÄß °ÉZÄÄV ÉÄUÄgÄ ¥ÄAZÄ«Ä °ÄšÄzÄ°è DqÄÄvÄÜgÉ  
MAZÄÄ PÉÆesÄj §iÖ°ÉÄ °ÄÄzsÄÄzÄ°è JgÄqÄÄ gÄÄzsÄæUÄ¼ÉÄÄß °ÄiÄr, CzÄgÄ°è  
zÄ¥ÄÄæÉÄiÄÄ zÄgÄ vÄÆj¹ zÄgÄUÄ¼Ä vÄÄ¢UÄ¼Ä°è MAZÉÆÄzÄÄ PÄrØÄiÄÄÄÄß  
PÄNöGÄÄvÄÜgÉ. ÉÄAvÄgÄ PÉÆesÄj §iÖ°ÉÄÄß wgÄÄV,ÄÄvÄÜ, ÄÄgÄÄ½ °ÉÆqÉ¢gÄÄ°Ä  
zÄgÄ°ÄÉÄÄß @ZÄÄNwÜgÄÄ°ÄUÄ ¥Ät PÄNöZÄ°ÄgÄÄ D wgÄÄUÄÄwÜgÄÄ°Ä PÉÆesÄj §iÖ°UÉ  
Ä-Ä°ÄQ PÄZÄN-ÉÄPÄÄ. PÄÄN »rzÄ°è C°ÄgÄÄ UÉzÄYAvÉ. F ,Ä°ÄÄÄiÄÄzÄ°è °Ä@Äè  
°ÄÄÄjAiÄÄš°ÄÄzÄÄ, Ä-ÄUÉ KIÄ @Ä¼Äš°ÄÄzÄÄ.

**9] PÄÄÄIPÄÄÄI PÄÄgÄ°ÄwÛ :** ÉÉÄV@Ä °ÉÆqÉÄiÄÄÄ°ÄAvÉ C@üÉÄ-Ä,ÄÄÄÄ F DizÄ°è 3  
dÉÄgÄ MAZÄÄ vÄÄqÄ EgÄÄvÄÜzÉ. DgÄÄ°sÄzÄ UÉgÉÄiÄÄ °ÄwÜgÄ °ÉÆzÄ@Ä EšÄgÄÄ PÉÉ  
PÉÉ »rzÄÄ ¥ÄPÄi ¥ÄPÄizÄ°è ¢ÄwgÄÄvÄÜgÉ. EÉÆÆßšÄÉÄÄ PÉÉUÄ¼Ä °ÉÄÄ-É vÄÉÄß  
§@UÄ@ÉÄÄß °ÄQ ¢ÄwgÄÄvÄÜÉ. ÉÉÆÄqÄ@Ä ÉÉÄV@Ä °ÉÆqÉÄiÄÄÄ°ÄÄÄÄÄ °ÄUÉ  
PÄÄwÜgÄÄvÄÜzÉ. JgÄqÄÄ vÄÄqÄUÄ¼Ä °ÄÄzsÄÄ ÄÄzsÉö ÉÄqÉÄiÄÄÄvÄÜzÉ.  
¹Än HczÄ vÄPÄët °ÄÄÆ°ÄgÄÄ °ÄUÉÄiÉÄÄ °ÄÄÄPÄÜÄiÄÄzÄ UÉgÉÄiÄÄÄÄß  
vÄ@Ä¥ÄÄvÄÜgÉ. AiÄiÄ°ÄÄzÉÄ šUEÄiÄÄ°è UÄÄÄ¥ÄÄ PÄrÄiÄÄzÉ °ÄÄÄzÉ ,ÄUÄ-ÉÄPÄÄ.  
E°ÄgÄÄ °ÉÆÄUÄÄwÜgÄÄ°ÄUÄ G½zÄ°ÄgÄÄ PÄÄÄI-PÄÄÄI PÄÄgÄ°ÄwÛ, gÄÄmÉ °ÉÆqÉÄiÉÆÄ  
§ÄÄtÜ JAZÄÄ °ÉÄ¼ÄÄwÜgÄÄvÄÜgÉ. CxÄ°Ä "PÄÄÄmÉÄ PÄÄÄmÉÄ PÄÆJUÉ", ÉÉÄigÄ °ÄÄ¢  
°ÉÆÄ½UÉ, ÉÄÉÄÄ §gÄwÄ¢ vÉÄjUÉ JAZÄÄ °ÄqÄÄwÜgÄÄvÄÜgÉ. AiÄiÄgÄÄ °ÉÄUÄ  
°ÄÄÄPÄÜÄiÄÄzÄ UÉgÉÄiÄÄÄÄß vÄ@Ä¥ÄÄvÄÜgÉÆ C°ÄgÄÄ «d-ÄUÄ¼ÉÄzÄÄ  
WÉÆÄ¶,Ä@ÄqÄÄvÄÜgÉ. EzÄÉÄÄß JwÜÉÄ §Är DI JAVÄ@Æ PÄgÉÄiÄÄÄvÄÜgÉ.





**JgÀqÀÉÉiÀÄ «zsÀÉÀ :** vÀIPÀ ŠIPÀ :- EzÄÄ ,À°À aÄÄÆgÄÄ UÄdÄÓUÄUÄ½AzÄ PÄÆrzÄ DÍ°ÁVzÉ. EzÄÉÄÄß EŞâgÄÄ CxÄ°Ä °ÉZÄÄÑ dÉÄ DqÄŞ°ÄÄzÄÄ. aÄÄÆgÄÄ UÄdÄÓUÄUÄ½ÄÉÄÄß CAUÉÉiÀÄ°è °ÁQPÉÆAqÄÄ°Áj¹ aÄÄÄAUÉÉ °ÉÄÄ-É vÉUÉzÄÄPÉÆAqÄÄ JgÀqÀÉÄÄß PÉ¼ÄUÉ ©Ä½¹ MAzÄÉÄÄß °ÁiÄvÄæ °Áj aÄÄÄAzÉ aÄÄÄAzÉ CAUÉÉ ZÄa D UÄdÄÓUÄ°ÄÉÄÄß »rAiÄÄ-ÉÄPÄÄ. »ÄUÉ JgÀqÄÄ aÄÄvÄÄÜ aÄÄÆgÄÄ UÄdÄÓUÄUÄ½ÄÉÄÄß »rAiÄÄ-ÉÄPÄÄ. MAzÄÄ UÄdÄÓUÄ°ÄÉÄÄß °Áj,ÄÄ°ÄUÄ - vÀIPÀ ŠIPÀ MAzÄÄ JgÀqÄÄ UÄdÄÓUÄ°ÄÉÄÄß °Áj,ÄÄ°ÄUÄ - vÀIPÀ ŠIPÀ JgÀqÄÄ aÄÄÆgÄÄ UÄdÄÓUÄ°ÄÉÄÄß °Áj,ÄÄ°ÄUÄ - vÀIPÀ ŠIPÀ aÄÄÆgÄÄ JAzÄÄ °ÉÄ½ DÍ°ÁqÄÄwÜgÄ-ÉÄPÄÄ. DPÄ,Äävi UÄdÄÓUÄ PÉ¼ÄUÉ ©zÄÝ°è DizÄ ,JgÄø "ÉÄgÉiÀÄ°ÄgÄzÄUÄÄvÄÜzÉ.

**aÄÄÆgÄÉÉiÀÄ «zsÀÉÀ :** !¼Äî DI - EzÄÄ ,À°À aÄÄÆgÄÄ UÄdÄÓUÄUÄ½AzÄ DqÄÄ°Ä DÍ°ÁVzÉ. EzÄÉÄÄß EŞâgÄÄ CxÄ°Ä °ÉZÄÄÑ dÉÄ DqÄŞ°ÄÄzÄÄ. aÄÄÆgÄÄ UÄdÄÓUÄUÄ½ÄÉÄÄß §© CAUÉÉiÀÄ°èiÄÖ °Áj¹ aÄÄÄAUÉÉUÉ °ÉÄÄ-É vÉUÉzÄÄPÉÆAqÄÄ JqÄ CAUÉÉUÉ °Áj¹ »rAiÄÄ-ÉÄPÄÄ. MAzÉÆAzÉÄÄß °Áj,ÄÄ°ÄUÄ F PÉ¼ÄVÉÄAvÉ °ÉÄ¼Ä-ÉÄPÄÄ. 1)CPÄiAV ZÄ¼ÄiAw ¥¼Äî MAzÄÄ-(MAzÄÄ UÄdÄÓUÄ°ÄÉÄÄß §©UÉÉ-ÄAzÄ CAUÉÉ-ÄAzÄ °Áj JqÄUÉÉUÉ °Áj,Ä "ÉÄPÄÄ.) 2)CPÄiAV ZÄ¼ÄiAV ¥¼Äî JgÀqÄÄ --(JgÀqÄÄ UÄdÄÓUÄ°ÄÉÄÄß §©UÉÉ-ÄAzÄ CAUÉÉ-ÄAzÄ °Áj JqÄUÉÉUÉ °Áj,Ä "ÉÄPÄÄ.) 3)CPÄiAV ZÄ¼ÄiAV ¥¼Äî JgÀqÄÄ -(aÄÄÆgÄÄ UÄdÄÓUÄ°ÄÉÄÄß §©UÉÉ-ÄAzÄ CAUÉÉ-ÄAzÄ °Áj JqÄUÉÉUÉ °Áj,Ä "ÉÄPÄÄ.) »ÄUÉ DqÄÄ°ÄUÄ UÄdÄÓUÄUÄ½ÄÄ PÉ¼ÄUÉ ©zÄÝ°è DI "ÉÄgÉiÀÄ°ÄgÄ ¥Ä-ÄUÄÄvÄÜzÉ.

**ÉÄ°iÉÉiÀÄ «zsÀÉÀ :** CAUÉÉiÀÄ°è aÄÄÆgÄÄ UÄdÄÓUÄUÄ½ÄÉÄÄß vÉUÉzÄÄPÉÆAqÄÄ °Áj¹ aÄÄÄAUÉÉ °ÉÄÄ-É PÄ°Äè vÉUÉzÄÄPÉÆAqÄÄ CzÄgÄ°è MAzÄÄ PÄ°èÉÄÄß vÉÆÄgÄÄ "ÉgÄ½ÉÄ °ÉÄÄ-É vÉUÉzÄÄPÉÆAqÄÄ CzÄgÄ °ÉÄÄ-É aÄÄzsÄzÄ "ÉgÄ¼ÄÉÄÄß EiÄÖ D PÄ°èÉÄÄß UÄNÖiÄiÄv »rzÄÄ PÉ¼ÄPÉi ©Ä¼ÄzÄ °ÁUÉ §©UÉÉÉÄ CAUÉÉUÉ °ÁPÄ-ÉÄPÄÄ. »ÄUÉ JgÀqÄÄ aÄÄvÄÄÜ aÄÄÆgÄÄ UÄdÄÓUÄUÄ½Ä eÉÆvÉ DqÄ-ÉÄPÄÄ °ÁUÉ DqÄÄ°ÄUÄ. ±ÄARÄ "sÄgÄt PÄÄs¼ÄÄ gÄd MAzÄÄ - MAzÄÄ UÄdÄÓUÄ ±ÄARÄ "sÄgÄt PÄÄs¼ÄÄ gÄd JgÀqÄÄ - JgÀqÄÄ UÄdÄÓUÄ ±ÄARÄ "sÄgÄt PÄÄs¼ÄÄ gÄd JgÀqÄÄ-aÄÄÆgÄÄ UÄdÄÓUÄ »ÄUÉ DqÄÄ°ÄUÄ UÄdÄÓUÄ PÉ¼ÄPÉi ©zÄÝ°è DI "ÉÄgÉiÀÄ°ÄgÄzÄUÄÄvÄÜzÉ.

**LzÄÉÉiÀÄ «zsÀÉÀ :** aÄÄÆgÄÄ UÄdÄÓUÄUÄ½ÄÉÄÄß J°è "ÉgÄ¼ÄÄUÄ¼ÄÉÄÄß aÄÄrazÄ CAUÉÉiÀÄ°èiÄÖPÉÆAqÄÄ C°ÄÄUÄ¼ÄÉÄÄß °Áj¹ aÄÄÄAUÉÉ °ÉÄÄ-É ( "ÉgÄ¼ÄÄUÄ¼ÄÉÄÄß aÄÄrazÄ °ÁUÉiÉÄ EgÄ-ÉÄPÄÄ vÉgÉiÀÄ-ÄgÄzÄÄ) °ÁQPÉÆAqÄÄ MAzÄÄ UÄdÄÓUÄ°ÄÉÄÄß °ÁiÄvÄæ aÄÄÄAUÉÉ °ÉÄÄ-ÉÄÖPÉÆAqÄÄ CzÄÉÄÄß °Áj¹ aÄÄvÉÜ J°è "ÉgÄ¼ÄÄ aÄÄrazÄ CAUÉÉiÀÄ°è »rzÄÄPÉÆ¼ÄÄ-ÉÄPÄÄ »ÄUÉ aÄÄÆgÄÄ UÄdÄÓUÄUÄ½Ä eÉÆvÉ DqÄ-ÉÄPÄÄ.DUÄ qÄÄ-ÉÄj qÄŞ MAzÄÄ- MAzÄÄ UÄdÄÓUÄ °ÁiÄvÄæ »rAiÄÄ-ÉÄPÄÄ qÄÄ-ÉÄj qÄŞ JgÀqÄÄ - JgÀqÄÄ UÄdÄÓUÄ °ÁiÄvÄæ »rAiÄÄ-ÉÄPÄÄ qÄÄ-ÉÄj qÄŞ aÄÄÆgÄÄ- aÄÄÆgÄÄ UÄdÄÓUÄ °ÁiÄvÄæ »rAiÄÄ-ÉÄPÄÄ »ÄUÉ DqÄÄ°ÄUÄ UÄdÄÓUÄ PÉ¼ÄUÉ ©zÄÝ°è DI °ÉÆÄUÄÄvÄÜzÉ. aÄÄÄÄçÉÄ°ÄgÄ DI ¥ÄægÄÄ" sÄ°ÄUÄÄvÄÜzÉ.

**131 qÄÄŞÄ DI:** - F DI°ÄÉÄÄß JµÄÄÖ dÉÄgÄzÄgÄÆ DqÄŞ°ÄÄzÄÄ. EzÄgÄ°è MŞâ DIUÄgÄÉÄÄ PÉ¼ÄUÉ PÄÄ½vÄÄPÉÆAqÄÄ MAzÄÄ PÄ°ÉÄÄß ZÄa 'AUÄ-ÿ MAzÄÄ' JAzÄÄ °ÉÄ½zÄUÄ, J°ègÄÆ C°ÄÉÄ PÄ°ÉÄÄß zÄn ŞgÄ-ÉÄPÄÄ. J°ègÄÆ zÄnzÄ ÉÄAvÄgÄ, JgÀqÀÉÉÄ PÄ°ÉÄÄß eÉÆzÄ°ÉÄ PÄ°ÉÄ eÉÄÄ-ÄÖ

'qÀŠà' JgÀqÀÀ' JAZÀÀ °ÉÁ¼À'ÉÁPÀÀ. DUÀ J@ègÀÆ JgÀqÀÀ PÁ@ÉÀÀß ZÁI'ÉÁPÀÀ. ÉÀAvÀgÀ D JgÀqÀÉÉ PÁ°ÉÀ °ÉÁÀ-É MAZÀÀ PÉÉ-ÀAZÀ UÉÁtÀ °ÀiÁr EqÀ'ÉÁPÀÀ. DUÀ CªÀÉÀÀ 'UÀgÉÁiÀ °ÀÀÆgÀÀ' JAZÀUÀ J@ègÀÆ CzÀÉÀÀß ZÁI'ÉÁPÀÀ. ÉÀAvÀgÀ D PÉÉÉÀ UÉÁtÀÉÀ °ÉÁÀ-É EÉÉÆBzÀÀ PÉÉAiÀÀÉÀÀß UÉÁtÀ °ÀiÁr EqÀ'ÉÁPÀÀ. DUÀ 'ZÁgiPÈr' JAZÀUÀ J@ègÀÆ CzÀÉÀÀß ZÁI'ÉÁPÀÀ. ÉÀAvÀgÀ CªÀÉÀÀ °ÉÆtPÁ@ °ÉÁÀ-É PÉÉ EIAÖPÉÆAqÀÀ ŠVÍ 'gÀ,À' Q ¥ÁÉr' JÉÀß'ÉÁPÀÀ. DUÀ J@ègÀÆ CªÀÉÀ IÀŠázÀ °ÉÁÀ°AZÀ °ÁgÀ'ÉÁPÀÀ. J@ègÀÆ ZÁnzÀ ÉÀAvÀgÀ CªÀÉÀÀ PÉÉ PÀNÖPÉÆAqÀÀ qÀÀŠà ('ÉÉÀÀß) °ÀiÁvÀæ ŠVÍ À'ÉÁPÀÀ ŠVÍZÀ°ÉÀ °ÉÁÀ-É J@ègÀÆ CªÀÉÀ qÀÀŠázÀ °ÉÁÀ°AZÀ °ÁgÀ'ÉÁPÀÀ. »ÀUÉ F DI °ÀÀÀzÀÀ°ÀjAiÀÀvÀÚzÉ.

EzÀgÀ°è CªÀÉÀÀ PÁ@À ZÁa PÀÀ½vÀUÀ PÉÉ PÁ°ÉÀ °ÉÁÀ°mÁÖUÀ, ŠVÍZÀUÀ, AiÀiÁgÀZÀgÀÆ ZÁIÀ°ÁUÀ CxÀªÀ °ÁgÀÀ°ÁUÀ CªÀÉÀÉÀÀß vÁQ¹PÉÆAqÀgÉ CxÀªÀ CªÀgÀ zÉÁ°À EªÀÉÀ zÉÁ°ÀPÉI vÀnÖzÀgÉ CªÀgÀÀ Omī DzÀAvÉ. OmÁzÀ°ÁgÀÀ F DIªÀÉÀÀß °ÉÆzÀ°AZÀ °ÀAvÉÚ ¥ÁægÀÀ" sÀ °ÀiÁqÀAvÀÚgÉ.

**14] PÁ@ PÁ@ CqÀØtV :** PÉÉPÁ@ÁUÀ¼ÀÉÉB@è °ÉuÉzÀÀPÉÆAqÀAvÉ °ÀiÁr, °ÁrPÉÆ¼ÀÀvÀU MAZÀÀ UÉgÉ-ÀAZÀ EÉÉÆBzÀÀ UÉgÉ vÀ@ÀªÀÀªÀ DI PÁ@ PÁ@ CqÀØtÁUÉ EzÀÉÀÀß °ÉtÁU °ÀÁPÀi¼ÀÀ °ÉZÁÑV DqÀAvÀÚgÉ. °ÀÀÆgÀÀ °ÀÁqÀAvÀiÁÁgÀÀ wæÁPÉÆÉÀzÀAvÉ °ÉÆgÀ §çUÉ °ÀÀARªÀiÁr °@ÀèvÀÚgÉ. PÉÉUÀ¼ÀÉÀÀß ¥ÁPÀizÀ°è °ÉuÉzÀAvÉ EIAÖPÉÆ¼ÀÀvÀÚgÉ. CÉÀAvÀgÀ §@UÀ@ÁUÀ¼ÀÉÀÀß ¥ÁgÀ,ÀgÀ °ÉuÉzÀÀPÉÆAqÀÀ UÀÀªÀÀ UÀÀªÀv PÉÉAiÀiÁUÀ° PÁ-ÁUÀ° ©r¹PÉÆ¼ÀizÀAvÉ MAZÀÀ UÉgÉ-ÀAZÀ EÉÉÆBzÀÀ UÉgÉUÉ vÀ@ÀªÀAvÀÚgÉ. DUÀ PÁ@ PÁ@ CqÀØtÁUÉ - °ÀiÁªÀÉÀ °ÀÉÉAiÀÀ°è °ÉÁgÀªÀtÁUÉ C½AiÀÀUÉÉÉÀ HI - ©Á,ÀªÀ PÁ@ÀèUÀÆI C½AiÀÀUÉÉÉÀ °Á¹UÉ - ÉÉVÍÉÀ °ÀÀ½iÉÀ °Á¹UÉ JAZÀÀ °ÁqÀAvÀÚgÉ.F DIPÉI UÉgÉUÀ¼À CAVÀgÀ §°À¼À ÉgÀ'ÉÁPÀ@è ,ÀªÀiÁgÀÀ 20 Cr EzÀÝgÉ ,ÁPÀÀ.

**15] PÀrØ DI:-** F DI PÀrØÆÉnÖUÉAiÀÀ ('ÉAQ¥ÉEIÖt) J Àè 'ÉAQ PÀrØUÀ¼ÀÉÀÀß ÉÉ@zÀ °ÉÁÀ-É gÀ²AiÀiÁv °ÁPÀ'ÉÁPÀÀ. CzÀgÀ°èLÀ MAZÀÀ PÀrØAiÀÀÉÀÀß vÉUÉzÀÀPÉÆAqÀÀ, G½zÀ PÀrØUÀ½UÉ vÁQ,ÀzÀAvÉ MAZÉÆAZÁV PÀrØAiÀÀÉÀÀß °Áj¹ vÉUÉAiÀÀ'ÉÁPÀÀ. vÉUÉAiÀÀªÁUÀ G½zÀ PÀrØUÀ½UÉ vÁQZÀ°è CxÀªÀ C@ÁUÁrzÀ°è DI °ÉÆÁV °ÀÀªçÉÀªgÀ ¥Á-ÁUÀAvÀÚzÉ. »ÀUÉ AiÀiÁgÀ°è °ÉZÁY PÀrØUÀ¼ÀÀ ,ÁUÀæªÁUÀAvÀÚ°ÉAiÉÆÁ CªÀgÀÀ UÉzÁYAvÉ.

EAvÀªÀ CzÉµÉÆOÀ DIUÀ¼ÀÉÀÀß F "sÁUÀzÀ°è ÉÁªÀ ÉÉÆÁqÀAvÉÚÁÉ. PÉÉAvÀæPÁAiÀÀð °ÀiÁrzÀgÉ MAZÀÀ zÉÆqÀØ ,AA±ÉÆÁzsÁÉÉAiÉÁÀ °ÀiÁqÀŠ°ÁzÀÀ. F DIUÀ¼ÀÀ PÉÁª@ DIUÀ¼ÀVgÀzÉ CªÀÀ °ÀiÁÉªªgÀ°è GÉBvÀ UÀÁtUÀ¼ÀÉÀÀß 'É¼É,ÀAvÀÚÁÉ. M¼AvGÀªÀ zÉéµÀ, C,ÀÆAiÉÁ UÀÁtUÀ¼ÀÉÀÀß C½¹ ÉÁÉ@ègÀÆ MAZÀÀ JAŠ "sÁªÉÉ 'É¼ÉAiÀÀ@À ,ÁzsªªÁUÀAvÀÚzÉ.

**References:**

- 1]°ÉÉzÁæ"ÁzÀ PÀÉÁðIPÀzÀ ZÀ¼ÀÀªÀ½UÀ¼ÀÀ - qÁ. °ÀÀ°ÁŠ- ÉÁ±ÀégÀ¥Àà
- 1]QæÁqÉ °ÀÀÉÉÆÁ- Áè,À - eÁÖÉÀUÀAUÉÆÁwæ QjAiÀÁgÀ «±ÀéPÉÆÁ±À, PÀÉÁðIPÀ ,ÁPÀðgÀ
- 2]eÁÉÁ¥zÀ «±ÀéPÉÆÁ±À - PÀÉÁðIPÀ ,ÁPÀðgÀ
- 3]PÉÉAvÀæPÁAiÀÀð.



**Janaki.Hosur**  
Physical Director , Sports Department , Godutai Doddappa Appa Arts & Commerce Degree College for Women , Gulbarga, Karnataka, India.